

Проблеми функціонування громадського транспорту в місті Миколаєві

Літвак О. А., Трохименко Г. Г.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Наведено тенденції щодо обсягів перевезень пасажирів міським громадським транспортом в м. Миколаєві. Визначено основні проблеми та недоліки системи громадського транспорту міста. Обґрунтована необхідність модернізації парку транспортних засобів, що сприятиме покращенню економічних та екологічних показників роботи міської транспортної системи.

Система міського громадського транспорту має важливе соціальне значення, задовольняє потребу населення в переміщеннях при мінімальних витратах часу і за певною мірою комфорту. Не зважаючи на активні урбанізаційні процеси, в Україні спостерігається тенденція до зменшення обсягів перевезень пасажирів громадським транспортом. Така тенденція пояснюється тим, що при виборі виду транспорту через низьку швидкість і малий комфорт тролейбусів, автобусів і трамваїв пасажирів все частіше віддають перевагу особистим і маршрутним автомобілям. Однак досвід ряду європейських держав показує, що нерегульоване зростання числа автомобілів на вулицях міст призводить до заторів на дорогах, збільшення викидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище і зниження загального рівня безпеки дорожнього руху. В даний час середня швидкість руху громадського транспорту знизилася майже в 2 рази. Причиною цього послужили такі фактори, як висока ступінь зношеності рухомого складу, неефективність транспортної інфраструктури і нераціональний розподіл транспортних одиниць на маршрутах.

Транспортне обслуговування населення м. Миколаєва здійснюється наземними видами транспорту: міськими автобусами, тролейбусами, трамваями, автобусами особливо малої місткості (маршрутні таксі) та легковими автомобілями (індивідуальними, відомчими, таксомоторами).

У 2019 р. послугами пасажирського транспорту в Миколаївській області скористалося 128,6 млн. пасажирів, що на 4,8% менше ніж у 2018 р. При цьому кількість пасажирів, перевезених автомобільним транспортом, збільшилась на 0,8% (у 2018 р. – 87358 тис. пасажирів, у 2019 р. – 88096 тис. пасажирів). Пасажирські перевезення тролейбусами і трамваями скоротилися у 2019 р. і складають відповідно 78,3% і 91% від показників 2018 р. [1]. У 2020 р. кількість перевезених пасажирів електротранспортом скоротилася майже в 2 рази порівняно з 2019 р. Це в першу чергу пов'язано зі спалахом COVID-19, особливо в першій половині року, коли були введені карантинні заходи та обмеження в сфері транспорту.

У Миколаєві для обслуговування потреб населення на більш високому рівні якості транспортного обслуговування використовують автобуси особливо малої місткості, що працюють в режимі маршрутних таксі, швидкість руху яких збільшена за рахунок скорочення числа зупинок. Середня

кількість пасажирів, що використовують даний вид транспорту, становить 286746 осіб/добу.

Таким чином найбільшу питому вагу за добовим попитом пасажирів на громадський транспорт в м. Миколаєві мають маршрутні таксі (автобуси особливо малої місткості). У середньому цей показник складає – 67,6%. Питома вага кількості перевезених пасажирів трамваями складає – 18,5%, тролейбусами – 12,8%, міськими автобусами – 1,1% (Рис. 1). В цілому на електротранспорт, який є більш екологічно чистим, припадає – 31,3% перевезених пасажирів.

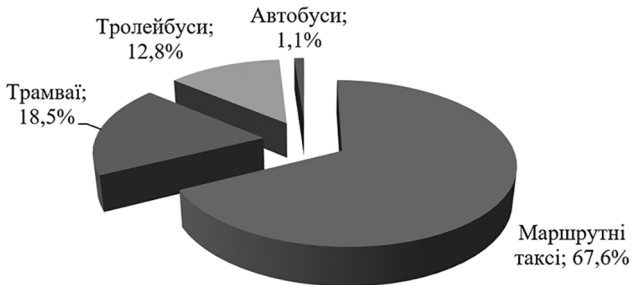

Рис. 1. Розподіл громадського транспорту м. Миколаєва за добовим попитом пасажирів

Збільшення пасажиропотоку на автобусах особливо малої місткості пов'язано зі збільшенням місткості салонів. На даному етапі відбулася повна заміна «Газелей» (місткість 13 місць для сидіння) зарубіжними марками «Ford Transit» (18 місць) і «Hyundai» (23 місця). Також кількість обслуговуваних маршрутів, напрямки і протяжність їх постійно коригуються. Даний вид транспорту користується особливою популярністю, оскільки він передбачає більш високий рівень якості транспортного обслуговування та має ряд переваг. Однак його провізна спроможність в цілому не в змозі повною мірою задовольнити потребу в перевезеннях у години «пік».

Також збільшення кількості маршрутних таксі й особистого автотранспорту призвело до зменшення пропускної спроможності міської транспортної мережі. Бракує місць для паркування та автомобілів, що рухаються, збільшується число дорожньо-транспортних пригод. У центральній частині міста, де розташовані і транспортні шляхи, і транспортні стоянки, і пішохідні шляхи, і системи транспортного сервісу дуже часто відбуваються затори. Рух у бік центру міста в ранкові години «пік» є одним з найбільш напружених у даний час. Утворення заторів на дорогах і перехрестях міста призводить до збільшення часу поїздки, а це в свою чергу впливає як на економічні показники роботи системи міського пасажирського транспорту, так і на психологічний і екологічний аспекти даної проблеми.

З урахуванням вищезазначеного визначено основні проблеми та недоліки системи громадського транспорту м. Миколаєва, до яких відносяться:

- незадовільний стан рухомого складу електротранспорту (застарілі моделі трамваїв і тролейбусів, термін експлуатації яких перевищує 15 років);
- високий знос трамвайної мережі (колій і контактної мережі);
- незбалансований інтервал руху транспорту;
- низька маршрутна швидкість руху громадського транспорту;
- значне переважання перевезень пасажирів у малогабаритних автобусах (маршрутних таксі) і значна кількість маршрутів, що дублюють один одного;
- надмірна концентрація маршрутів на окремих вулицях, що призводить до заторів, дорожньо-транспортних пригод і погіршення стану навколишнього середовища.

Наразі найбільш напруженими ділянками мережі в місті є просп. Центральний, просп. Миру, частини просп. Богоявленського та вул. Курортної, де кількість маршрутів перевищує 20 напрямків. Інтервал руху транспорту на цих ділянках вулично-дорожньої мережі становить менше 60 секунд. За таких умов громадський транспорт стає чинником ускладненого руху вулицями, для нього неможливо організувати виділені смуги, а зупинки неспроможні вмістити ту кількість транспорту, який постійно здійснює висадку та посадку пасажирів [2].

Окреслені проблеми функціонування міського пасажирського транспорту міста Миколаєва вимагають комплексного підходу до їх вирішення. Організація надійної транспортної мережі дозволяє збільшити рівень транспортної доступності, збільшити транспортну мобільність населення. Міській системі пасажирського транспорту необхідна модернізація парку рухомого складу, що дозволить підвищити якість обслуговування пасажирів і поліпшити економічні та екологічні показники роботи транспортної системи.

Література:

1. Підсумки роботи транспорту в Миколаївській області в 2019 році / Головне управління статистики в Миколаївській області. – Миколаїв, 2020. – 3 с.
2. Розробка схеми вдосконалення мережі громадського транспорту міста Миколаєва / Миколаївська міська рада. – Миколаїв, 2018. – 99 с.